

عنوان مقاله:

فوکو و لکان؛ دلالت هایی جامعه شناختی بر ادراک بیماری

محل انتشار:

مجله جامعه شناسی ایران، دوره 22، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 158

نویسندگان:

فاطمه جواهری - استاد بخش علوم اجتماعی و جامعه شناسی دانشگاه خوارزمی تهران

سید حسین سراج زاده - دانشیار جامعه شناسی دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

سجاد ممبینی - دانشجوی دکتری جامعه شناسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر قسمی مطالعه پسا ساختارگرایانه بیماری و سازوکارهای ادراک آن بوده که در صدد است شکلی از یک جامعه شناسی پزشکی نظری و مفهومی را صورت بندی نماید. به این منظور از ظرفیت های نظری آراء فوکو و لکان برای توضیح ادراک بیماری و فرآیندهای شکل گیری آن بهره گرفته شد. نظریه فوکویی هرمنوتیک خود (سوژه)، و مفهوم لکانی امر نمادین، دلالت های متفاوتی بر ادراک بیماری و نحوه شکل گیری آن به دست می دهد؛ دلالت هایی که علی رغم تمایزها، بر گزاره های بنیادی مشابهی نیز استوارند. وفق هستی شناسی هر دو متفکر، بدن یک ساحت نوشتاری است که توسط دال های فرهنگی، کدنویسی و رمزگذاری شده است؛ لذا ادراک بیماری، چیزی جز شناخت تحلیلی حاصل از بازخوانی نشانگان مرضی بر متن بدن نیست. خوانشی که بواسطه متقاطع کردن متن بدن با گفتمان پزشکی و دانش تخصصی به مثابه ابر متن دربرگیرنده آن صورت می پذیرد. دستاورد نهایی این پژوهش، استنتاج و صورت بندی مکانیسم بینامتنیت در ادراک بیماری در اندیشه هر دو متفکر است؛ مکانیسمی که به موجب آن متن بدن به واسطه مواجهه با گفتمان پزشکی به مثابه متن پیشینی و در برگیرنده آن، به تفسیر در می آید.

کلمات کلیدی:

ادراک بیماری، امر نمادین، بینامتنیت، فوکو، لکان، هرمنوتیک خود

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1634169>

